

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 ĽUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo:</i> V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ: VIKTOR HORNYÁNSZKY.	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijímajú.
Na pol roka	1 „ — „		
Na štvrt roka	— „ 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Liberálna a ľudová strana.

Dy sme pred poslednými voľbami upozorňovali čitateľstvo, že program ľudovej strany | preto, lebo sme boli a sme aj teraz pevne presvedčení o tom, že všetko to dobré, čo má ľu-

Radost matkina.

nezasluhuje toho, aby sa cieľom jeho prevedenia | dová strana vo svojom programme, vzala liberálna strana do svojho programu už dávno,

pri jej vzniknutí, keď ešte o ľudovej strane ani chýru nebolo.]

Že sme vtedy písali pravdu, dokazujú to teraz skutočnosť a pravdivosť tých slov najlepšie dokazuje *samé účinkovanie ľudovej strany na sneme.*

Pozrime že len, čo robí vláda a jako sa chová ľudová strana.

Keď vláda bola lanského roku rozpočet predostrela, ľudová strana ho *prijala*, rozumie sa, že vo všeobecnosti, pri podrobnom pojednávaní mala síce námietky a návrhy, ale tie boli tak nepatrné, že v snemovni mimo niektorých ľudárov nikto nesúhlasil s nimi. Lebo veď ktože mohol súhlasiť s tým návrhom Lepsényiho, aby sa daň platila zbožím, mliekom, maslom, obuvou a odevom. A potom ktože mohol odobriť ten návrh Rakovszkého, aby sa snížila pozemková daň bez toho, aby sa bolo našlo žriedlo nových príjmov, ktoré by boli štátu nahradily tú ztratu, ktorú by bol utrpel snížením pozemkovej dane. Jako vidno, tieto návrhy prijaté byť nemohly. A keď vláda na jednej porade sa chcela informovať, že či by sa pozemková daň nemohla rozvrhnúť tak, aby čím viac jutár niekto má, tým stupňovane od každého jutra platil viac a viac a naopak, čím kto menej jutár má, aby platil stupňovane nižšiu daň, to hneď takí páni ako Zichovci a Esterházyovci, čo majú po stotisíc jutár poľa, kričali najväčšmi proti takémuto rozdeleniu pozemkovej dane.

Ale neodchýľme sa.

Keď z poverenia ľudovej strany opát Molnár bol navrhol, aby sa vláda postarala o vidieky, trpiace hladom, vtedy bol jeho návrh už opozdený, lebo vláda sa už dávno bola postarala o podporu pre tie vidieky a tak ľudová strana bola nútená zase len *súhlasiť* s vládou.

Keď vláda predostrela prvý návrh o provisoriume, o predĺžení vyrovnania s Rakúskom, ľudová strana zase len *prijala* návrh vlády.

Keď vláda predostrela návrh zákona o názvoch obcí, ľudová strana zase len *prijala* návrh vlády.

Keď vláda predostrela návrh zákona o sriadení pomerov medzi hospodármi a robotníkmi, ľudová strana zase len *prijala* návrh vlády.

Keď vláda podala druhý návrh o provisoriume, ľudová strana zase len *prijala* návrh vlády.

A prečo ľudová strana takto rad radom prijíma návrhy predostrené tou «židovsko-liberálnou» vládou? Lhká odpoveď. Jednoducho preto, že **schvaľuje a odobruje pokračovanie vlády**, preto že ani ľudová strana nevie lepšieho spôsobu ku spravovaniu krajiny, lebo keď by to vedela, tak by zaiste s tým pred tvárou krajiny i vyrukovala.

Ľudová strana svojím účinkovaním len potvrdzuje to, čo sme my už dávno predvídali, zároveň ale tým dokazuje i to, že nemá postate, fundamentu, na ktorom by stáť mohla. A to aj niektorí ľudoví vyslanci cítia. Našli sa medzi nimi niektorí, ktorí počas poslednej obštrukcie neodvislú stranu potajme povzbudzovali k boju proti vláde, sami ale plnými ústami v sneme kričali, že návrh vlády o druhom provisoriume prijímajú. Z tohoto pokračovania nech si potom sami voľčia utvoria mienku o tých vyslancoch ľudovej strany.

Jako teda vidno, čo sa týče verejnoprávnych otázok a spravovania krajiny, rozdielu medzi liberálnou a ľudovou stranou niet. To, čo tieto dve strany delí, sú jedine cirkevnopolitické zákony, ktoré chce ľudová strana prerevidovať a to tak, aby sa páry najprv sobášily u kňaza a aby oznamy o narodení, odumretí najprv podávané boli kňazom. Toto ale nenie žiaden fundament na ktorom by sa mohla jedna politická strana udržať, lebo každý zrelý človek nahliadne, že jedine pre revisiu troch zákonov nenie treba politickej strany a každý vie, že akonáhle by sa dokázalo, že tie zákony nie sú v prospech krajiny, tak práve liberálna strana, ktorá vždy nosila a nosí záujem vlasti na srdci, bude prvá, ktorá by na tých zákonoch previedla revisiu. Pokiaľ ale sa nedokáže, že sú tie zákony skutočné vlasti na škodu, do tých čias sa zmena neprevedie a na tú zmenu niet ani výhľadu, lebo so dňa na deň sa obyvateľstvo presvedčuje, že tie zákony sú dobré a že sú nanajvýš potrebné.

Ponevác teda medzi liberálnou a ľudovou stranou podstatného rozdielu niet, to utvrdzuje v nás to povedomie, že ľudová strana čím skôr zanikne.

Slovo k rodákom.

Každý človek má nepriateľov. Jednomu každému naubližujú sa mnohí zaslúžene i nezaslúžene. Urážka i ublíženie bolí, no ale najväčšmi bolí to vtedy, keď tá urážka, to ublíženie od samej rodiny pochodí. Cudziemu nedivíme sa toľme, ako svojskému, keď si nespravodlivým byť dovoli. — A my, rodáci moji, bohatí sme na takúto požehnanú rodinu; my máme v kruhu našom medzi nami ba snád i z nás žijúcich bratov, ktorí s tou najväčšou obľubou a nevšednou ochotnosťou so dňa na deň ubližujú nám a spoločnej matke našej, vlasti našej.

A keby ešte aspoň to mali pred sebou, že by v dobrej viere ubližovali; žeby sa aspoň oni sami nazdávali, že sú ich osočovania základné, pravdivé. Ale, horkýže! — Dobre vedia, že lu-

hanie je každá náražka; že pokrytstvo a prekrúcanie pravdy je každé ich tvrdenie a až do očí bijúci je ich cieľ: pravdou či nepravdou vládu a liberalismus napádať. Že pritom so dňa na deň sami seba zahrakujú, že si protimluvia, to sa pánov ľudárov ani najmenej netkne. — Známe sú nám udalosti v otázkach vyrovnania s Rakúskom, ktoré sa najnovšie udaly. V otázkach týchto politikovia ľudárski, ako vždy a všade, mali všetky možné a nemožné náhľady, — ako im práve napadlo, lepšie rečené: ako to lebo oné od druhých dopytali. Majú síce istú pudom pomenovať sa mohúcu námahu, že sa ohľadom smeru v oči denným politickým otázkam nasledovať majúceho lebo k jednej alebo k druhej staršej opozícii pripojia; ale ohľadom spôsobov parlamentárneho boja sú nevystižiteľní, nevyčerpatelní, večne menliví, ako komedianti. A to prečo? Zajedno že nemajú práve oni tej nimi za tak potrebnú hlásanej kresťanskej politickej morálky; za druhé ale menovite preto, že čokoľvek sa stane, majú vždy jedného z pomedzi seba, ktorý vraj ako nezištný vlastenec a neohrozený bojovník za právo ľudu už vtedy a vtedy za to — alebo proti tomu bol, ako sa to práve šikne.

I pri tomto vyrovnaní chceli by boli rúcať vládu, a preto ako len mohli potajme podporovali neodvislých ľavičiarov. Zase báli sa otvorene vysúpiť ako protivníci zákona z r. 1867. lebo tak by si na hor boli poškodili, a preto vtisli sa za chrbát Apponyimu a jeho slová svojim spôsobom zle-nedobre rozpriadali. Ešte väčší rozhadzovali sa ich «časopisami» prezívané plátky. Menovite tieto len sa tak pechorily, len si tak zuby ostrily na ministerpredsedu Bánffyho, ako ho budú kúsať, lámať a drúzgať, keď vraj začiatkom bežiacieho roku na miesto chybujúceho zákona, ministerialne nariadenia vydá. Len tak rástly od radosti rytieri ťažkých pohybov, ako budú mlátiť «zednársko-židovský» liberalismus, ktorý proti ústave a zákonu štát nariadeniami spravovať sa opováži. A potom, keď im zuby na darmo kleply, keď ministerstvo žiadne ťažko-horko očakávané nariadenia v novom roku nevydalo, ale na ten krátkučký čas, kým patričný zákon donesený bude, colné úrady jednoducho úpravou zaopatřilo: tu začali ľudári z drevených kanónov strieľať: že hľa ten taký a taký Bánffy, ten tyran atď. nie nariadením, ktoré by zákon nahrádzalo, ale bez nariadenia despotičnou úpravou krajinu spravovať sa opováži. A tak je to vždy a všade u tých kresťansko-socialných ľudárov, lebo ich morálke, pravdomlúvnosti a pravdybažnosti páter Lepsényi vynaučuje.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Tajný sjazd národnostných agitátorov. V utorok, to jest 11-ho tohoto mesiaca sišli v Budapešti panslavskí, srbskí a rumunskí národnostní agitátori, údajne čo vyslanci Slovákov, Srbov a Rumunov a vydržovali v jednom hostinci tajnú poradu. Cieľom tejto porady bolo ustálenie memoranduma, ktoré chcú vydať proti národnostnej politike uhorského štátu.

Takto zneje suchá správa o tejto tajnej schôdzke národnostných agitátorov.

Tí páni, ktorí na tejto porade údajne Slovákov zastupovali, menovite páni advokát Mudroň, Vanovič a Štefanovič, odpustia nám, keď aj my, tiež Slováci, povieme svoju mienku o tejto schôdzke.

Predovšetkým vyprosíme si to, aby menovaní advokáti udávali sa za vyslancov Slovákov a v mene týchto podpisovali rozličné memorandá, v ktorých vraj my Slováci protestujeme proti národnostnej politike uhorskej vlády. Menovaných pánov nikto nespľnomocnil, aby v mene slovenskej národnosti podpisovali kadejaké memorandá a obžalovali uhorskú vládu pred Európou, a keď predsa idú vydať nejaký spis, nejaké memorandum, robia to nie čo povereníci Slovákov, lež na vlastnú päsť, čo privátni ľudia. V Uhorsku panuje úplná sloboda, každý človek, kým len neprekročí medze zákona, robí to, čo sa mu páči, a tak aj menovaní fiškáli, robia to, čo uznávajú za najlepšie, nikto ich v tom nehatí. Len nato sme zvedaví, čo povie Európa na to memorandum tých národnostných agitátorov, keď sa dozvie, že liberálna uhorská vláda nehatila týchto agitátorov v tom, aby vydržovali schôdzky, tam sa radili, jako majú čím najlepšie očerniť tú uhorskú vládu, ktorá je tak shovievavá, že trpí takéto agitácie.

Druhé čo musíme vyzdvihnúť, je to, že sa národnostní agitátori na tejto schôdzke radili v štátnej uhorskej reči. Národnostní agitátori bezprestania kričia proti vyučovaniu maďarskej reči, a keby túto reč nevedeli, neboli by sa vedeli ani dohovoriť, ani porozumeť. Čudná vec, agitátori idú obžalovať uhorskú vládu, že v školách dá vyučovať aj maďarskú reč, a predsa aj na samej porade nahliadli, jak prepotrebná je znalosť tejto reči. Nad takouto zaslepenosťou sa človek musí skutočne zasmiať, a to naučenie si brať, že veru každý jedon občan hreší sám proti sebe, keď preminie príležitosť k naučeniu sa štátnej uhorskej reči.

Zakľúčenie prvej sessie snemu. Prvá sessia snemových zasadaní bude v pondelok zakľúčená, a v nasledujúci deň otvorená druhá sessia. Prvou úlohou druhej sessie bude zvoliť snemových úradníkov, mimo predsedu, ktorý sa na 5 rokov volí, to jest na všetkých 5 sessií. Jako počť druhý podpredseda snemu, Albert Berzeviczy nebudlá prijať túto hodnosť aj naďalej, na

jeho miesto má byť zvolený Karol Hieronymi, bývalý minister vnútra.

Katolícky kongress. V záležitosti sriadenia katolíckej autonómie vyvolený 27 členový odbor vydržoval v utorok prvé zasadnutie. Na zasadnutie došli skoro všetci členovia, len predseda gróf Július Szapáry nemohol sa dostaviť, lebo mu manželka ťažko chorá leží. Na návrh grófa Ferdinanda Zichyho výbor rozhodol, že do tých čias, pokiaľ predseda bude hatený na poradách účast brať, výbor nebude vydržovať zasadnutie. Na tomto zasadnutí primas rozdal členom memorandum, ktoré vláda v otázke katolíckej autonómie vypracovala. O tomto memorandum vlády bližšie zmienime sa budúce.

Obštrukcia. Neodvislá strana, berúc do ohľadu verejnú mienku, ktorá čo najostrejšie odsúdila obštrukciu, zavedenú neodvislou stranou proti návrhu o samostatnom dočasnom sriadení cla a banky, upustila konečne od obštrukcie a tak bol návrh obromnou väčšinou jak vo všeobecnosti, tak aj podrobne prijatý. Zatým snem prijal aj návrh zákona o sriadení pomerov medzi robotníkmi a prácu dávajúcimi. Dľa tohoto nastúpili v sneme zase riadne pomery, ktoré nevyžadujú žiadne mimoriadne poriadky, medzi ktoré patrí v prvom rade klotúra.

Varínska voľba. Vyšetrovanie v otázke varínskej je už prevedené. Snemový odbor bude otázku túto 20-ho januára pojednávať a vtedy bude voľba buď konečne potvrdená alebo zrušená.

Z Rakúska. Český zemský snem zasadol 10-ho tohoto mesiaca. Prv než by sa boly zasadania otvorily, rakúsky ministerský predseda vyjednával jak s českými, tak aj s nemeckými vyslancami v otázke známeho rečového nariadenia. Na čom sa dohodli, nevie sa. Za dobrý znak treba považovať, že Nemci išli do snemu. Toto toľko znamená, že sa v otázke rečovej Nemci s Čechmi dohodnú a nastúpi pokoj medzi nimi.

Kráľ vyzdvihol štatárium v Prahe, kde zase nastúpili riadne pomery.

Výmenečný stav vo Fiume. Ráznu ruku ministerského predsedu baróna Bánffyho základne pocítili teraz vo Fiume. Znovu za mešťanostu, podestu, zvolený Mayländer nechcel složiť obvyklú úradnú prisahu, lebo nechce uznať platnosť uhorskou vládou vydaných nariadení. Ministerský predseda nemohúc trpeť, aby auktoritu uhorského štátu smel niekto takto urážať, gubernátorovi grófovi Ladislavovi Szapárymu udelil mimoriadnu moc, že môže nariadiť nové voľby, môže riadiť mesto nariadeniami, a ktorý úradník jeho nariadenia nespĺní, toho môže prepustiť. Následkom tejto mimoriadnej moci gubernátor zastupiteľstvo mesta rozpustil.

Teraz už snád aj Fiumáčania nahliadnu, že sa s uhorskou vládou nedá hrať, lebo táto netrpí, aby jedno mesto smelo odopret poslušnosť uhorským zákonom a vládnym nariadeniam.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne dňa 4-ho januára. Dnes odstúpili krajno-lavičiaci od obštrukcie a tak bol návrh o samostatnom dočasnom riadení colnej otázky a banky vo všeobecnosti prijatý.

Z dneskajších reči spomenutia zasluhujú reč Kosúthova a ministerského predsedu baróna Bánffyho. *Kossuth* vyhlásil, že neodvislá strana nejde ďalej bojovať proti návrhu, ačkoľvek je toho presvedčenia, že Uhorsko môže iba pri samostanom colnom území kvitnúť. Zazlieval ministerskému predsedovi, že v novoročnej reči povedal o neodvislej strane, že nie celá strana, lež iba niekoľko nerozvažitých členov jej vedie obštrukciu. Prihrozil sa vláde, že neodvislá strana tuhý boj povedie proti vláde v máji, keď sa bude pojednávať návrh o konečnom riešení colnej otázky a banky.

Zatým bol návrh obromnou väčšinou vo všeobecnosti prijatý.

Pri podrobnom pojednávaní *Polónyi* bránil pokračovanie neodvislej strany. O ministerskom predsedovi hovoril, že kráľovi dáva zlé rady.

Ministerský predseda barón *Bánffy* nezostal dlžeň odpoveď *Polónyimu*. On má na zreteli vývin Uhorska a v záujme tohoto dáva úprimné a dľa jeho presvedčenia tie najlepšie rady kráľovi. Neodvislá strana chce isté vydobytky docieľiť proti vôli kráľa, to jest do protivy priniesť národ s kráľom. A toto je to najväčšie nešťastie pre našu vlasť, lebo záujmom našim je, aby sme vždy v porozumení s kráľom kráčali.

Hovoril ešte *Győri*, ktorého ministerský predseda tiež zavrátil, načo bolo zasadnutie zakončené.

Zasadnutie dňa 5-ho januára. Víťazom dňa bol dnes finančný minister Ladislav Lukács. Pojednávanie započal Franc *Kossuth*, ktorý vyslovil svoju nespokojnosť nad tým, že ministerský predseda povedal o neodvislej strane, že táto chce isté vydobytky vymôcť pre krajinu proti vôli kráľa.

Finančný minister *Lukács* podvrátil všetky vecné nápady, ktoré boly behom pojednávania návrhu proti vláde prednesené. Vládu nemožno obviňovať, že sa oneskorila s vypracovaním vyrovnania s Rakúskom, lebo body vyrovnania boly hotové už v septembri r. 1896-ho a kráľovi boly už 5 ho marca predostreté cieľom predbežného sankcionovania. Návrhy tieto neboly ale snemu predostreté preto, že sme sa nevedeli s Rakúskom dohodnúť ohľadom kvóty, a bez tohoto nedá sa vyrovanie previesť. Žiadosť neodvislej strany, že sa malo hneď zaviesť samostatné colné územie, nedá sa splniť, lebo k tomu sú potrebné aj tarify, to jest ustálenie toho, jaké clo by sa bolo malo vyberať od jednotlivých článkov, ktoré budú do krajiny prinesené. A ustálenie taríf neni taká práca, ktorá by sa dala behom pár dní spraviť, odhliadnuc aj od toho, že ustálenie taríf patrí medzi práva snemu. Vláda je presvedčená, že spoločné colné územie slúži k dobru vlasti, jak by sa ale vyrovanie nedalo docieľiť za slušných podmienok, ubezpečuje snem, že vláda vše-

tko možné porobí, aby sa mohlo samostatné colné územie zaviesť.

Po ministrovi hovoril Karol Eötvös a Okolicsányi.

Na konci zasadnutia odpovedal ministersky predseda na interpellácie zadané v záležitosti vyrovnania. Na interpellácie nemá čo odpovedať, najlepšou odpoveďou na tú otázku, že čo spravil ohľadom vyrovnania, je teraz pojednávaný návrh. Odpoveď bola v známosť vzatá.

Zasadnutie dňa 7-ho januára. Dnes bol návrh o samostatnom dočasnom sriadení otázky cla a banky aj podrobne prijatý. Pri pojednávaní 3-ho paragrafu zadal barón Bánffy opravu, aby bol do zákona vzatý aj ten bod, že snem odobruje všetko to, čo vláda spravila v otázke cla a banky od 1. januára po vynesenie zákona. Oprava bola prijatá, ačkoľvek neodvislá strana proti nej hlasovala.

Zasadnutie dňa 8. januára. Dnes započal snem pojednávať podrobne robotnícky návrh zákona. Najviac opráv k návrhu zadal Franc Sina, ktorý bol ostatne aj to sľúbil, že on sám povedie obštrukciu proti návrhu a prekazí, aby sa stal zákonom. Túto výhražku avšak nespľnil.

Väčšie opravy, ktoré boli behom pojednávania prijaté, sú nasledujúce. Hneď pri prvom paragrafe prijatá bola tá oprava, že si legitimáciu musí vyťahnúť iba taký hospodársky robotník, ktorý sa stále živí touto prácou. Pri 2. paragrafe minister orby Darányi prisľúbil, že sa postará o to, aby sa legitimácie vydávaly hneď, taktiež aby sa všetky robotnícke záležitosti vybavovali bez meškania mimo radu. 10. paragraf bol v tom smysle opravený, že gazda nebude prinútený už hneď pri uzavieraní kontraktu vyznačiť tablu poľa, to ale má sa pri uzavieraní kontraktu určiť, či robotník chce dostať mzdu v prírodninách alebo v hotových peniazoch.

Zasadnutie dňa 10. januára. Pokračovalo sa v pojednávaní robotníckeho návrhu. Aj dnes bolo prijaté viac opráv, tak medzi iným pri 25. paragrafe bola prijatá tá oprava, že robotník môže aj vtedy vypovedať smluvu, keď hospodárov povereník ohrozuje jeho život a zdravie. Jakby vrchnosť pre nezdravú chovu robotníkov nariaďila nahradenie teže v peniazoch, proti tomuto výroku niet appelláty. Pracovný priadok musí odobriť vrchnosť. Robotník pre neprinesenie si pracovných nástrojov len vtedy smie byť trestaný, keď si tiež bez všetkej základnej príčiny nepriniesol. Pojednávanie pokročilo až k 58. paragrafu.

Koho si máme voliť za predstaveného?

Keby si túto otázku predložil časopis «Kresťan», dozaista by jednoducho tú odpoveď dal na ňu, že kohokoľvek, nech si je len ľudák. Dľa pomútených pochopov «Kresťana» ľudárske smýšľanie oprávňuje jedného každého človeka na všetky úrady.

Kto je ľudárskeho smýšľania, ten môže byť

následkom toho obecným rychtárom, stoličným výborníkom, vicišpánom, főišpánom, ministrom atď. Ľudárska krátkozrakosť nič iné nevyžaduje od tých, ktorých chce do úradu postaviť, než to, aby boli ľudárskeho smýšľania. Veru by naša administrácia a tak aj celá krajina smutne vyzeraly, keby ľudárske smýšľanie oprávnilo človeka už na všetky úrady.

Buď Bohu ale chvála, ďaleko stojíme od toho, aby túto ztreštenosť prijaly široké vrstvy obecnstva. Keď si občania idú voliť svojich predstavených, vtedy nehľadia nato, že či je kto ľudárskeho, alebo bohvie jakého smýšľania, lež nato, že či má schopnosť k tomu, aby úrad ten, na ktorý ho idú zvoliť, aj slušne a k prospechu všetkých zastával. Občania nehľadia pri voľbách nato, či kto kupuje tam, lebo tam, lež nato, čo má v hlave, to jest či má dostatočné známosť a dostatočnú vedu, dostatočnú ráznosť k tomu, aby mohol byť ku pr. rychtárom, prisázným alebo stoličným výborníkom. Kto nič iného nevie, jako do kostola chodiť, tam sa skrúšene modliť, ten je bohobojný človek, ale za rychtára ešte preto neni súci. Kto pilne bral účasť na ľudových shromaždeniach, tam pilne prisviedčal hlavou na reči ľudárskych vodcov, ten, dopustíme, mohol tam mnoho daromných reči vypočuť, snáď niečo aj rozumel z nich, zato ho ale žiadon rozumný človek nebude držať za súceho na taký úrad, kde sa nevyžaduje kývanie hlavou, lež pohýnanie rozumom.

Ďalej široké vrstvy obecnstva pri voľbách ani na náboženstvo jednotlivcov nehľadia. Zato že je niekto katolík, nenadobudol si tým hneď aj schopnosť k všetkým úradom, a zase keď je niekto evanjelik, kalvín alebo žid, nezostal tým samým neschopným k jakémukoľvek úradu. Smutno by to vyzeralo u nás, keby v tej lebo onej obci, v ktorej bývajú katolíci spolu s evanjelikmi, niekto začal hlásať, že rychtár, podrychtár a všetci úradskí musia byť len katolíci, evanjelikov treba vytvoriť zo všetkých úradov, lebo sú nie ľudári.

Keby takéto niečo bol niekto len pred pár rokmi hlásal, boli by ho do blázince zavreli a dnes? Dnes takéto prepiatosť smelo hlása «Kresťan» a možno o ňom povedať, že jedon blázon robí sto iných bláznami. «Kresťan» v druhom čísle píše, že rychtár, podrychtár a prisázní všade môžu a musia byť len ľudáci. Ozaj prečo? To už «Kresťan» nevysvetlil svojim čitateľom, lebo to ani vysvetliť nemohol. A keby sa bol do vysvetlenia pustil, dozaista by bol tieto svoje slová nasledovne odôvodnil. Rychtár, podrychtár a prisázný preto môžu a musia byť len ľudáci, lebo títo kupujú len z konsumov a tým obohacujú pátra Lepsényiho, a preto, že títo čítajú len «Kresťana» a tým zase obohacujú len Lepsényiho.

Toto sú tie dve vlastnosti, následkom ktorých je dľa «Krešťana» každý ľudár súci za rychtára, podrychtára, alebo prisazného. Lenže voličia pri voľbe nepočúvajú na «Krešťana», lež volia dľa vlastného presvedčenia.

Občania dobre vedia, že dľa toho jaký je rychtár, aj obec buď prekvitá, buď upadáva, a tak volia si za rychtára takého človeka, o ktorom vedia, že je skúsený človek, že je čistého charakteru, čistého rázu, že má k vedeniu obce potrebné znalosti, potrebnú pevnú vôľu a ráznosť; o ktorom vedia, že nehľadá natoľko na svoj vlastný zisk, jako radšej že má pred očima všeobecné dobro. Takého si volia, o ktorom vedia, že je spravodlivý a nestranné prísny, ktorý nehľadá na osoby, lež len na skutky.

Jestli že kto v obci má všetky tieto dobré vlastnosti, tedy tento človek má byť za rychtára zvolený, či je on liberál alebo ľudár, lebo človek tento je povolaný k rychtárstvu asice nie preto že je liberál alebo ľudár, lež preto, že má tie vlastnosti, ktoré sa vyžadujú od dobrého rychtára.

Rozdiel medzi nami a naukami «Krešťana» je ten, že my nikdy nepíšeme, nikdy neprizvukujeme, že ku pr. rychtár, prisazný alebo kostolník môže byť iba liberál. My sme vždy to hlásali, k tomu sme povzbudzovali svojich čitateľov, aby si za predstavených volili vždy len tých, o ktorých sú presvedčení, že majú tie vlastnosti, ktoré sa vyžadujú k plneniu patričného úradu. My sme nikdy nekričali, voľte si len katolíka, alebo evanjelika, liberála lebo ľudára na ten lebo ten úrad, lež naopak, my sme vždy privolávali, voľme si za úradských tých, ktorých držíme za najšúcejších či sú oni katolíci, lebo evanjelici, liberáli lebo ľudári.

A naše stanovisko v tomto ohľade je liberálne stanovisko, ktoré každému ponecháva slobodnú vôľu, aby tak robil, ako uznáva za najlepšie. My nikoho nenútíme, lež len poučujeme, my nikomu nenatiskáme svoju mienku, lež ju len smele a otvorene vypovieme. Zatajiť nemôžeme a ani nechceme, že nás teší, keď vidíme, že našu mienku tak mnohí za dobrú uznávajú a za úradských a ablegátov volia si len tých, ktorých držia na tieto hodnosti za súcich.

My jako sme už pripomenuli, nikoho nenútíme, aby za rychtára volil len liberála, my len poučujeme svojich ct. čitateľov, že v ich vlastnom zaujme leží, aby si za predstavených obce volili len súcich ľudí. Aj to sme rozpovedali, v krátkosti, ktoré vlastnosti majú občania u toho hľadaf, ktorého si chcú za rychtára zvoliť.

My zato nemôžeme, že takýmito vlastnosťami oplývajú zväčša len liberálne, slobodomyselne smýšľajúci ľudia. Iba u ľudí otvorenej mysle a slobodného ducha možno udané vlastnosti najšť.

Zpíatočníci, jakými sú všetci ľudári, ktorí idú jako rak nazad, málokedy majú tie vlastnosti, ktoré sme hore vyššie udali, a tak málokde je ľudár zvolený za rychtára. Z tohoto vidno, že ľudári pri voľbách nie preto prepadávajú, že sráď niekto robí nátlak na voličov, lež preto, že voličia u ľudárskych kandidátov nenachádzajú tie vlastnosti, ktorými dobrý úradský musí oplývať; tedy prepadávajú všade následkom svojej nesúčnosti.

Ešte raz prízvukujeme, voľme si za predstavených len takých ľudí, ktorých na úrady v každom ohľade za súcich uznávame.

DOPISY.

Zaskalie, trenčianska stolica.

Veľactený Pán Redaktor!

Tá tak zvaná ľudová strana nemá iného cieľu, len na židov blatom hádzať, špintať na nich, vyhlasovať ich za slobodných murárov, za jakýchsi žoldnierov atď.

Už som mal viacráz na mysli, že sa o týchto nádvákach zmienim, ale som sa vždy obával, že môj dopis nebude uverejnený, ponevác pri redakcii „Opravdového Krešťana“ sú len samí krešťania, a ja chcem v dopise brániť židov. (Práve preto, že sú pri redakcii samí opravdoví krešťania, poprajeme vďačne miesta tomuto dopisu. Poznámka redakcie).

Nuž ale pomyslel som si, nech bude jako chce, dopis zašlem, a rozpoviem v krátkosti svoju mienku o programme židovského náboženstva.

Je pravda, že židia neveria v svätú Trojicu, jako krešťania, zato sa ale klaňajú jedinému Bohu, ktorý stvoril nebe a zem. Z toho, že židia neveria v svätú Trojicu, nevysvitá, že prenasledujú iné náboženstvá, lebo majú v 5-tych knihách Majžišových nariadenie: miluj bližného svojho, jako seba samého. A prečo hy sme sa mali aj prenasledovať, veď sme všetci dietky jedného Otca, všetci máme jednu matku zem, a všetci budeme museť počet vydávať pred pánom Bohom, otcom našim.

Že sa ľudia priznávajú k rozličným náboženstvám, to je tiež od Boha, lebo keby sa Jeho najsvätejšej vôle da ktoré náboženstvo nefúbilo, jako ku pr. židia Lepsényimu, dozaista by ho tak ľahko znivočil, jako to učinil pri potope sveta, pri Sodome a Gomore a jako to robí až podnes v mnohých zázrakoch.

Toľkoto v krátkosti o židovskom náboženstve.

S úctou *Leopold Grünwald.*

Liptovská Veľká Štíanica, 6. jan. 1898.

Otený pán Redaktor!

V dopise z Veľkej Štiavnice uverejnenom v prvom čísle tohoto ročníku „Opravdového Krešťana“ uverejnená stojí obžaloba: „že v našej obci jest dosť takých ľudí, ktorí vedia dosť obratne s perom uarábat.“ Pán dopisovateľ v tomto ohľade má skutočne pravdu, ačkofvek často sa stáva, že pravda oči kole — nič menej nedáme sa skrz to zahanbiť.

Veľmi mnoho neriadov sa nachodí v našej tobolke schovaných, ktoré zasluhujú, aby byly uverejnené v našom obľúbenom časopise.

Obec Veľká Štiavnica obdržala meno od kyslej vody Štávice. — Predkovia naši nosili meno štiavnický, boli veľkými milovníkmi našej vlasti uhorskej, bojovali brdinsky proti Turkom, stali sa víťazami, krz čo obdržali aj erb zemianstva menovite rod Tholtovcov, s címerom železná ruka, ktorá drží tri turecké praporce víťazstva.

Predkovia naši žili aj so svojimi poddanými v tom najlepšom priateľstve a pokoji, ale to dlho netrvalo, — doletel do našej obce jastrab od Rakova, a založil tu svoje hniezda na troch vrškoch, asíce: Fuzoň, Krivoň a Dragôň.

Jastrab od Rakova, aby ľahšie mohol svoju korisť do pazúrov uchvatnúť, svojou lichotivosťou stal sa prvým zastupiteľom ľudovej strany, čili, lepšie rečeno, stal sa „ľudojec“, skrže čo zhabal do svojich pazúrov viac než polovicu našej obce. Veľmi mnoho by sa dalo písať o zakladateľoch troch vrškov — až doposiaľ panuje v ľude pamiatka o priateľoch a pánoch s vršku.

Naša obec je veľmi zábožená tarchami a dávkami obťažaná, nemôže sa splatiť tých ohromných výdavkov, ktoré páni s vršku skrz komassáciu zapríčinili. Pokiaľ občanov k tomu nenaviedli, sľubovali hory-doly, teraz ale keď sa ku ich dobrému komassácia previedla, berú nám naše vlastné hory. Minulého roku odpredalo sa za vyše polôsma tisíc zlatých hory; peniažky zmizly a žiaden občan posväť ani haliera nedostal: vyrúbali hory, peňazi niet. Čo mám povedať o obecnom rychtárovi Jozefovi Moyš Pán s vršku vynaloží celú silu, len aby po jeho vôli bol zvolený rychtár. Menovaný pán rychtár je veľmi opatrný, ale len pre svoj zisk, má veľmi dobrú pamäť, keď vyzdvihne z pošty na daň krajskú zaslané peniaze, strčí ich do svojho vrečka, a do B. tabely položí exekúciu. Je to u nás pekné gazdovstvo. Keď slavná redakcia popraje miestočka ku uverejneniu, nuž budem budúce pokračovať. *)

Veľko- a malo-štiavnický.

Studenská dolina, dňa 15. dec. 1897.

Veľactený Pán Redaktor!

Bárs som aj usilovný furman, pri tejto suchej zime drevo vozit' nemôžeme, a nakoľko mi dlhý čas dovoľuje. opovažujem sa et. pánu redaktorovi pár riadkov sdeliť o našej doine.

Koncom minulého mesiaca mali sme voľbu na jedného stoličného výborníka, pri ktorej nám z ľudovej strany jedného obecného ministra natískali, a hľa z veľkým namáhaním a s obtížnym kortešovaním, pri čom bral účasť aj náš pán farár, obdržali štyri hlasy. Vyvolený bol so všetkými ostatnými hlasmi pán Pollak z Tvrdošína, kancelista slúžnovského úradu.

Chvála Pánu Bohu, už i pána farára máme, dost dlho sme sa bez neho trápili, ako ovce bez pastiera; veľmi sme s ním spokojní, lebo je veľmi dobrý kazateľ, len keby to sladké a milé slovo Božie na kanceli s politkou nemiešal, veru sa to človekovi už aj zhnusí, veď vidíme tie kvitnúce výsledky našej ľudovej strany, iba všade ich na posmech obrátia. Naše úbohé studenské doliny a dediny veru už dost vytrpely, a ešte sa nám ani tá stará rana nezahojila, už tak vyzera, že nám zase nové chcú robiť a to všetko, že pán Schneider pri rychtárstve od roboty odvyknul a rád by pána hrať, a niet z čoho, preto jednoducho podkušuje, a ako nášho pána farára tak aj svet búri, žeby ho vraj ku tým

*) Bude nás veľmi tešiť.

Redakcia.

masným hrncom vyvolili, že sa veru on už tam dobre vyzná!

Tam ten týždeň zomrela u nás jedna úbohá vdovička, ktorá mala to nešťastie, že nebola našej viery. Náš pán farár na smrteľnej posteli chcel ju naviesť nato, žeby prestúpila, a že jej vraj pofahčenie pri pohrabe ba aj ešte inú podporu sľúbil. — Šfachetná žena ešte aj pred svojou smrťou ten chvalitebný skutok preukázala, že odoprela prestúpenie i s jej dvoma synami, z ktorých jeden je hájnikom sl. oravského panstva. Dali si zavolať svojho kníazu z Kubína ku smrti aj ku pohrebu.

Za to pán farár ale zakázal svojim veriacim, aby na pohreb išli, a títo sa svetu v celej svojej surovosti ukázali, keď ju prez dedinu niesli, jazyky vytŕčali, rukami tlapkali s brozili práve tak, ako hovädá, a to im vraj sám pán farár naložil!

Každý vzdelanejší človek na takéto skutok zapŕuje, a jestli to, jako povedajú, od môjho vlastného duchovného pastiera pochodí, tak sa on sám súdi, lebo nie každý to povie čo myslí, a beda je tým ovečkám, ktoré majú takého pastiera, lebo ten nevie čo je prikaz Boží: Miluj svojho blížneho jako i sám seba. Máme si etíť každé vierovyznanie, lebo je každé od Boha.

Furman.

BESEDNICA.

Čo ho priviedlo k úpadku.

Zo všedného života.

— Napísal Zdenko Palák. —

Konečne prekročil pán Slanička posledný kamenný schod a stál pred nízkymi dvermi, opatrenými bieločervenou tabulkou s nápisom: „Bohumil Kalivoda, advokát a obhájea trestných vecí.“

Pán Slanička sotrel si s čela krupaje potu, lebo telocvik, ktorému sa niekto dobrovoľne podrobuje lezením na druhé poschodie nejakého moderného domu, býva zriedkakedy ľahodným občerstvením, zvlášte tomu, kto sa honosíť môže tak hodným bruchom, ako práve pán Slanička, budapeštiansky obchodník, otec niekoľko člennej rodiny a bývalý majiteľ domu.

Dvere, na ktoré zaklepal, sa otvorily o chvíľku a v nich objavil sa malý, skrčený muž s primeranou lysinou na vršku sostaralej hlavy a s vyzíablou, oholenou tvárou.

Bol to kancelársky sluha advokáta Kalivodu.

„Je pán doktor doma?“ spýtal sa pán Slanička s láskavým úsmevom.

„Áno, prosím,“ znela zdvorilá odpoveď, „ráčte len vstúpiť a počkať chvíľu v kancelárii.“

Pán Slanička tak učinil.

Vstúpiac dnu, spatril tu dvúch starších pánov, ktorí sediac na rozpráskanej pohovke, pohrúžení boli v živý rozhovor. Ako pán Slanička poznal, vykladali si oba pánovia vlastné stanovisko, aké z nich každý zaujať hodlá vo svojom processe, ktorý mu práve britkosťou svojho rozumu vyhral doktor Kalivoda.

„Nedá sa odopret,“ riekol konečne jeden z pánov, „že jedine doktor Kalivoda zo všetkých advokátov celého sveta môže pomôcť utiskovanému ľudstvu a nikto iný...“

Pánu Slaničkovi zaľúbilo sa veľmi, že s voľbou prvej osobnosti právneho priateľa tak znamenite tračil a

tešil sa v duchu, že môže svoj prípad, ktorý mu práve na srdci ležal, sveriť osvedčeným rukám juristu, známeho jako zkušeneho advokáta.

Znal doktora Kalivodu z hostiúca. Hrávali spolu každého večera od siedmej hodiny karty, šňupali pritom zo spoločnej tabatierky a pretože doktor bol mladý muž a začiatovník, ktorý tešil sa priazni všetkých kartujúcich i šňupajúcich súdruhov, hľadel ho každý z nich podporovať zo všetkých síl, lebo doktor Kalivoda hájil zásadu, že do svojej smrti zostane slobodným, len aby kartársky kruh šňupavých priateľov nikdy nemusel opustiť...

Netrvalo dlho a sluha pristúpil so skloneným chrbtom k pánu Slaničkovi a vyzval ho, aby vstúpil do pracovne pána doktora.

Pán Slanička povstal nejako rozpačite so svojho sedadla.

"Tito pánovia boli tu predsa o mnoho prv ako ja", preriekol úslužne a hlas sa mu pri tom chvel v hrdle. "Aspoň som tomu tak od svojho holiča zvyklým, že z čakajúcich prichodí do radu jeden po druhom a naposlednejšie ten, kto prišiel posledný. Preto hodlám počkať, až títo páni..."

Sluha sa po strane usmial a vyzval pána Slaničku s novou poklonou, aby len bez všetkého ďalšieho zdráhania vstúpil do chyže pravotárovej. A ponevác dvaja čakajúci páni prejavovali s tým tiež svoj úplný súhlas, vstúpil konečne pán Slanička do pracovne slávneho advokáta a kartára-priateľa.

"Ah, aký vzácny to hosť", zvolal doktor Kalivoda, keď pána Slaničku zočil na prahu chyže a pospiechal ho uvítať s otvorenou náručou. Potom potriasol mu pravicu radostne oboma rukami a ovinul dôverne ľavicu okolo jeho bedár, uviedol ho bližšie ku svojmu stolu, na ktorom v rozlehanom neporiadku povalovali sa hrby papierov aktov, listín, kníh a zákonov...

Pán Slanička ďakoval za láskavé prijatie a na prvom mieste sdeľoval doktorovi starostlivo, že vonku v predsieni sedia dvaja pánovia, ktorí o mnoho prv do kancelárie prišli ako on a uistoval ho pri tom znova svojou etou, že mu ani vo sne nenapadlo, aby snáď v kancelárii svojho priateľa chcel prevádzat nejaké bezprávie.

Doktor Kalivoda dal sa pri týchto slovách do hlučného smiechu, až sa mu v očiach zaleskly slzy.

"Milý priateľu", riekol, keď sa neskoršie ztišil, "budzte spokojný a nerozčuľujte sa tak prílišne."

A priložiac šikmo pravú ruku k ústam, ako by pánu Slaničkovi niečo dôverneho sdeľoval, hovoril ďalej:

"Vám to, priateľu, môžem riecť bez ostýchania; tí dvaja páni vonku sú mojimi platenými ľuďmi, ktorí nemajú žiadnej mej práce, ako sedieť v predsieni mojej kancelárie a vyplňovať tam prázdnotu zaprášených stobčiek..."

A doktor sa pustil znova v hlučný, búrlivý smiech.

"Ach, teraz som už doma," odpovedal pán Slanička. "Sú to India, ktorými cudzincovi slepíte oči, že máte mnoho klientov. Či je nie pravda, vy kujon všetkých kujonov?"

"Ano, ano", prisvedčoval so smiechom fiškál Kalivoda. "Ja verte, že sa dnes advokát bez týchto ľudí neobíde. Prosim vás, bohatých zločincov niet, nikto z nich sa nepravou a tak nezbyva nám, ako sbánať sa po najdrobnejších pravotách, jaké nám títo India donášajú. Dnes pracujeme len v bagatélkach, rozsobášoch, bankrottoch, konkursoch..."

"Vyborne, vyborne, v konkursoch!" zajasal pán Slanička s napadnou radostou. "Tak i ja k vám, pán doktor, prechodim cieľom porady v tejto veci, lebo som sa

po dobrom uvážení všemožných okolností rozhodol, že zastavim vyplácanie a ohlásim konkurs."

"To je od vás veľmi pekne," preriekol advokát, "a preto že mňa poctievate pri tom svojou dôverou, vidím vo vás človeka správne mysliaceho a jemne cítiaceho. A teraz ráčte mi vyprávať obsah veci, aby poznal pravú príčinu vašej záležitosti a peňažného nešťastia. Len o jedno prosím: povedzte mi púhu pravdu, svätú, čistú pravdu. To ostatné nechajte už na starosť mne, lebo sú niektoré pravdy v živote ľudskom, ktoré sa veľmi nerady sudcom povedávajú. A práve preto, že sa jedná o právo a spravodnosť, sme tu na to my, aby sme z celkovej pravdy života uvádzali len to, čo sami sa potrebné uznáme... Preto začnite už, poslúcham."

Pán Slanička rozložil sa na to pohodlne v nízkom sedadle pri doktorovom stole, odkášal si niekoľkokrát a potom zadíval sa na svojho advokáta, ktorý práve vzal do ruky objemný zákon o konkursoch a prezeral rýchle jeho paragrafy.

"Som otcem troch detí," začal svoju reč p. Slanička.

"Dovoľte priateľu," prerušil ho advokát, "patrí to snáď k veci?"

"Zaiste, pán doktor", odpovedal Slanička, "je to prifažujúca čiastka celej veci vôbec."

"Teraz ale pokojne pokračujte vo svojom rozprávaní."

"Mám tedy tri deti", počal pán Slanička poznovu.

"Ako sa to vo svete už častejšie stalo, narodily sa mi jedno po druhom vždy s prestávkou jedného roku a preto je tiež zcela pochopiteľné, že jedno po druhom dosiahlo zákonného počtu rokov, v ktorom sú deti povinné navštevovať školy. Prvým na rade bol môj syn Pepko, do kapšičky potreboval šlabikár a tabulku. Kúpil som mu to a chlapec skončil prvú triedu so znamenitým prospěchom. Druhého roku na to volala škólná povinnosť do zbrane našu Marienku. Ako sa samo sebou rozumie, pomyslel som okamžite na to, že ona zdedí školské knihy po Pepkovi a že tým na výdavkoch niečo ušporím. Ale myšlil som sa. V rok práve minulý vynášiel ktorýsi učiteľ prednosť stojateho písma pred prvším písmom ležiacim a zároveň prišiel nejaký riešiteľ počtov na nový spôsob, ako by sa deťom daly o mnoho praktičnejšie vstiepiť pravidlá počtového násobenia, ako sa to dialo doposiaľ. Marienka musela mať nové knihy, ktoré hneď ustanovila školská stolica. Totižto šlabikár s písmom stojatým a tabulku s moderným násobením. Oprava tohto nového násobiaceho spôsobu záležala v tom, že sa namiesto "jedon raz dva sú dva" počítalo: "jedenkrát dva sú dva..."

"Prosim vzácny priateľu," prerušil vyprávajúceho opät advokát, "patrí i toto k veci, ktorá sa týka vášho úpadku?"

"Ovšem že, pán doktor," uistoval Slanička, "a buďte ubezpečený, žeby vás zbytočným vyprávaním ani nezdržoval, lebo veď viem, že váš čas je drahý. Preto dovoľte, aby pokojne pokračoval. — Marienku nasledovala Ružena. Poslal som ju do prvej triedy s knihami po Marienke. Pravda, neboly sice už úplne nové, ale neboly ani roztrhané a upísané. Bohužiaľ ale neboly predsa vzdor tomu k žiadnej potrebe. V lanskom šlabikári nebola báseň "Vydra". Krátka, významná básnička pozostávajúca, zo štyroch riadkov, ktoré znejú:

Vydra je to zviera,
ktoré sedí v diere
a z tej vydroviny
robia kožušiny.

Preto nariadila školská stolica "nové rozmmnožené vydanie" tohto šlabikára a žiactvu daný bol rozkaz, že

si musia zaopatriť knižku novú a nie tú, z ktorej mladšie pokolenie ssalo starý rozum pred celým rokom. ... Tak i lanská tabulka nevyhovela viac. Praktické príklady, ktoré vyratávala mládež pred rokom, byly tam uvedené v zlatkách a krajeiaroch. A ponevác sú školské deti prvé, ktoré sa musia priučit' všetkým novotám a počítat' všetky úlohy v korunách a halieroch, tak musela mať Ruženka tabulku novú. — A tak to šlo rok za rokom stále tým smerom. A práve okolnosť, že som musel deťom každoročne kupovať nové knihy všetkým odrazu, — lebo od roka do roka vynachodily nové a rozmnožené vydania moderných čítaniek — zaviniły mi to nešťastie, v ktorom som sa tejto chvíle predstavil pred vás, pán doktor i pred očima svojich neúprosných veriteľov. Z vecí samej súdim, áno zcela skromne, že moderná veda a bádanie duchom času úžasne pokračuje, a že sa obe nadmieru zvelebujú. Opravdu a ako očividome! Ešte v lanskom vydaní zemepisu vyobrazené bolo slnce v podobe kruhu s kúpou vyčiarkovaných papršlekov a snád' tiež preto teraz v decembri tak nehralo. — Tiež hory našej vlasti sa tohto roku označené čiernou barvou, kdežto vlni byly ešte modré. V lanskej knihe jeden severoamerikánsky ľadový vrch nemal temena; tohto roku ho už má. Práve tak sa to má i s dejepisom. Staré vydanie bolo bez obrázkov. Terajšie, rozmnožené a opravené má už tri pekné podobizne. — Tiež v prvom vydaní fyziky bola voda všade tečkovaná, jednotlivé predmety slabe nastienené a váhy niesly na jednej miske okružle závažie. V terajšej knihe je už voda čiarovaná, predmety ostatné sú znázornené inými farbami. Každého roku musel som deťom kupovať nové školské knihy, pretože staré nemajú ceny, prednosti a významu. Ani kupec so starými knihami ich nechce a tak nezbudlo iného nič, ako odpredať ich kupcovi, aby pakoval do nich koreníe. Toto všetko je príčinou môjho zničenia, lebo nielen čítanky, tabulky, a zemepisy, ale i iné učebné prostriedky náhle sa v školách menily a ja som stále len kupoval nové a nové. Opravdu báječné, k nevereniu, ako sa tá veda a učenosť zmáha a napreduje. K tomu všetkému zahrál si so mnou nešťastný osud, že som sa musel prenásat' do inej ulice. Následkom toho musely i deti prestúpiť do škôl bližších dľa nového bydliska. A tu myslel som už, že sa zbláznim, keď som zvedel, že v týchto nových školách musia mať zas nové čítanky, nové tabulky, nové dejepisy, nové písanky a ďalšie pravidlá. A nielen to: v mestských školách zavedené bolo písmo „čiastočne“ ležiace, miesto „úplne“ stojaceho... To všetko zničilo ma, pán doktor, v majetku. Mal som dom, ale ten som musel už predať. Taktiež mal som slušné úroky zo svojej hotovosti, ale o to všetko som už prišiel, lebo to nestačilo na zaokrytie mojich rastúcich potrieb školopovinných detí. Bol som preto prinútený k robeniu dlhu a dnes už v nich toniem. Jestli vám bude možné, vyrovnajte sa s mojimi veriteľmi, v ktorých rukách sám ležím. Celý môj majetok záleží z poldrubej zlatky, to jest zo troch korunovej meny a potom z hŕby starých šlabikárov a tabuliek staršieho vydania. Sú to zbytky z toho, čo mi už i kupec s korením vrátil, preto že mu to jeho sused, otec šiesich detí, dáva o polovicu lacnejšie ako ja! Áno, prečo by to neurobil, keď môže! Ale načo že opisovať biedny svoj stav ďalej. Prichádzam, pán doktor, aby ste sa ma vrele ujali a zachránili moju existenciu. Jestli dojde ale ku pravote, sdeľte to všetko výmluvnými ústami trestným sudcom a označte im môj došný stav ako — nezavinené nešťastie...“

Pán Slanička uml'kol a sklonil hlavu trúchlive bližšie k prsám.

Doktor Kalivoda javil na sebe značné pobuťtie. Neprerieknuc slova, podával svojmu najnovšiemu klientovi ruku, potriasol mu ju veľmi vrúene a na mihalnicách hustého obočia zjavila sa mu slza súcitu...

Pán Slanička si zo srdeca vzdychol, ako to spozoroval. Snád' cítil, že už len táto jediná horká slza z tohoto oka jeho advokáta jeho veriteľov vzbudí k sústrasti.

Doktor Kalivoda utrel si konečne oči a potrasúc pánu Slaničkovi pravicu, prehovoril z cela pokojne, ale pohnutým tónom:

„Oddajte sa šťastnejším myšlienkam v lepšiu budúcnosť, milý priateľu a nežúfajte si. Mám za to, že nám obom sviati na cestu konečného víťazstva zlaté sluko nádeje, či už s papršlekami a či bez papršlekov a že všetko vypadne vo váš prospech.“

Pán Slanička rozlúčil sa na to s priateľom advokátom a opúšťal kanceláriu jeho akosi so vzrušenou myslou. A ako zišiel s druhého poschodia opäť dolu na prízemie, poklepal si ukazováčkom na holé temeno hlavy, v ktorej rojila sa mu rada rôznych a bujných myšlienok. Jedna z nich točila sa práve okolo otázky, či sa podarí len predsa doktorovi Kalivodovi presvedčiť sudcov trestného súdu o jeho celej nevinnosti a či vy-môže oslobodzujúci rozsudok.

A pán Slanička hovoril k sebe ďalej:

„Snád', snád' sa to podarí, jestli nevyjde za tým trestná spravodlivosť na javo, že nie pre školské knihy ale pre tú „čertovu bibliu“ vyšiel som na nivoč.“

Na to vyšiel pred dom a rýchlym krokom dal sa najbližším smerom k svojmu bytu, aby prišiel ešte včas zahrať si karty, kde dnes tým túžebnejšie očakávať chce a mienil doktora Kalivodu.

HOSPODARSTVO.

O liahnutí sa kureniec.

Mnoho je takých maličkosťí, načo gazdinké nezvykly dávať pozor pri liahnutí sa kureniec, a predsa často od týchto maličkosťí závisí zdar.

Aby sa vyliahnutie dobre vydarilo, aby aj kurenec byly silné, zdravé, musíme na nasledujúce dávať pozor.

Jak len môžeme, upotrebme na množenie 2—3 ročné sliepky a kohútov, lebo od týchto sa najviac vajec vyľazie a aj kurenec budú silné.

O vajciach musíme poznamenat', aby sa pod kôčku nepodsypaly od dvojtýždňových staršie vajcia aľdo tých čias, kým ich podsypeme, najlepšie je, keď vajcia uložíme medzi sečku alebo plevy. Od tohoto ale o moc vážnejšie je to, aby vajcia určené pod kôčku neboly otrásené, lebo tak sa nevyľazú. Z tohoto sa dá vysvetliť aj tá zkušenosť, že z vajec po pošte poslaných tak málo sa vyľazie, často býva medzi 100 aj sedemdesiat ba aj osemdesiat záprdkov. Vtedy obyčajne zvykli vinu skladať na tých, od ktorých vajcia kúpili, kdežto títo sú nie vina, lebo darmo pošlú aj tie najlepšie vajcia, keď byly na ceste otrásené, zostanú záprdky.

A preto, keď si dáme odnekúl vajcia doniesť, nesme ich na voze, ale nech ich nesie peší človek v slame alebo sečke zaobalené.

Za kôčku voľmi si dľa možnosti staršiu sliepku, lebo táto sedí o mnoho spokojnejšie a istejšie, než mladá.

Ani rozličné druby sa nehodia rovnako za kôčky; najlepšie sú Plymutky alebo jednoduchá uhorská fajta. Francúzi upotrebujú často aj morky k tomuto cieľu asieč s dobrým prospechom.

Kôčkam, jestli len možno, zariadíme nejakú odľahlú, tichú miestnosť, aby mohly ticho sedieť. Táto miestnosť musí byť okrem toho aj tmavá, vetrená ale musí byť. Najlepšie zodpovedá cieľu z dosák zbité hniezdo, ktoré pozostáva z takej štvorhranej trubky, ktorej je dno a jedna strana vystlatá. Túto trubku položíme jednoducho na zem a dno vyložíme senom, alebo čo je ešte lepšie, pažiťou. Pažiť nemožno dosť odporúčať, vzdor tomu, že sa na prvý pohľad zdá zvláštnou; pažiť totižto najlepšie udrží istý stupeň vlahy, čo vajcia pri vyliahnutí veľmi potrebujú. Ďalej v takomto hniezde sa hmyz tak veľmi nerozmnoží, ako pri sene. Z tej príčiny neupotrebuje sa hniezdo kvočkám pletené koše, lebo v pleteniach sa rozličný hmyz veľmi dobre drží. Ba aj takéto daskové hniezdo po vyliahnutí opálme nad plameňom, aby sa vykynožil prípadne zaliabnutý hmyz.

Potrebné je, aby sme v tej miestnosti, kde kôčky sedia na vajciach, držali aj piesok preto, aby sliepka, keď sijde s vajec žrať a piť, mohla sa v piesku aj okúpať, čo jej veľmi dobre robí.

Keď kôčka sedela už na vajciach 18 dní, dobre je, keď vtedy vajcia navlažíme, čo je veľmi potrebné k obľahčeniu a zabezpečeniu dobrého vyliahnutia sa. Lebo jak v škrupenine vajca ničo dost vlahy, tak bielok shustne a aj biela blanka môže tak prischnúť k vyvinnúcemu sa kurčatú, že sa nebude môcť ani pohnúť, nebude sa môcť z vajca prebiť a tak sa zadusí. Vajcia najjednoduchšie tak ovlažíme, keď ich slabo pokropíme a potom poprevraciame, aby sa celá škrupina navlažila. Niekde okúpu kôčku a tak ju posadia potom na vajcia.

Kurence sa zvykly liahnúť na 21—24 deň a vtedy už viac nenie dobre kôčku s vajec vziať dolu, radšej jej dajme do hniezda žrať a piť. Keď je počas liahnutia sa veľmi sucho, môžeme predpokladať, že sú škrupiny vajec veľmi tvrdé a následkom toho ich kurča ťažko prebije. Keď toto spozorujeme tak liahnutie napomôžeme tým, že škrupinu veľmi pozorne prebijeme; a dostatočné je, keď kurčatú len hlavu oslobodíme, ostatnú časť tela nehýbajme, lebo útle telo kurčata ľahko poraníme.

Prvé dni musíme kurčatá chrániť hlavne pred mokrotou a pred papráleky slnca, za pokrm je najlepšie v mlieku močené pšeno.

Konečne pripomenieme, že niektorá kôčka, keď vajcia už aj vysedela, nechce hniezdo opustiť a vždy sa len vráti doňho, čo tam už aj niet vajec. Tomuto sa dá tak odpomôcť, keď do hniezda položíme nejakú plytkú vodou naplnenú nádobu a túto slamou prikryjeme. Keď kôčka zaujme zase hniezdo, sadnúť si do vody, hneď vyjde odiaľ a ani sa viac nevráti ta.

CHÝRNIK.

Kráľovná chudobným. Jej veličenstvo kráľovná z príležitosti nového roku zaslala hlavnomestskej polícii 300 zlatých, aby obnos rozdelili medzi chudobných, ktorí sa u mesta o podporu utiekali.

Diamantová omša pápežova. Z príležitosti diamantovej omše sv. otca panovníci a vysoké osobnosti poslali pápežovi veľké dary. Darov dostal sv. otec veľmi mnoho. Jeho veličenstvo kráľ Franc Jozef poslal sv. otcovi umelecky zhotovenú, utešenými rezbami okrášlenú skrinku a v nej 50.000 zlatých v zlate; španielska kráľovná-regentka darovala pápežovi skvostný zlatý kalich, turecký sultán drahocenný brilliantový prsteň a Faure, präsident republiky francúzskej šesť drahých kvetníkov z drahocenného porcelánu.

Hlavný dozorca našej armády zomrel. Poľný zbrojmajster barón Anton Schönfeld, hlavný dozorca našej armády zomrel vo Viedni rano dňa 7. t. m. v 71. roku svojho. Barón zomrel po operácii, lebo sa mu na na tvári vyhodeny pokolvar (Karbunkel) obnovil. Jeho veličenstvo kráľa ako i celý dvor trápne sa dotkla táto smutná zvesť. Panovník s celým dvorom bol na pohrabe dozorcovi armády.

Exkráľ Milan hlavným veliteľom srbského vojska. Srbský kráľ Alexander vymenoval svojho otca exkráľa Milana za hlavného veliteľa srbskej armády. Z Viedne na ten chýr dokladajú, že vymenovanie umožnilo Milanovi, aby sa stále zdržovať mohol v Srbsku a z Parížu zase píšú, že sa tam spoločnosťou veselých ľudí tešia, že Milan takýmto spôsobom zase príde ku „drobným“ a bude sa môcť opäť kedy-tedy zabaviť v Paríži.

Smrť Július Matyassovszky, vyslanec ružomberského okresu zomrel dňa 9. januára v Budapešti v 48. roku života svojho. Pohrab odbýval sa 11. t. m. popoludní a na to jeho telesné pozostatky previezli do Ružomberku, kde ich uložili do rodinnej brobky.

Vyznačená mníška. Jeho veličenstvo kráľ Dominiku Schreiner, mníšku rádu sv. Vincenza a dozorkyňu ženského väzenia v Maria Nostre vyznačil korunným zlatým krížom.

Narodeniny dánskeho kráľa. Dánsky kráľ Christian v mesiaci apríli svätiť bude svoje 80. narodeniny. Z tejto príležitosti — ako z Kopenhágy oznamujú — čakajú ta na jubilárne slávnosti i našho kráľa Franca Jozefa I., ruského cára Mikuláša II. a nemeckého cisára Vilhelma II. — Bola by to teda zároveň aj schôdzka troch veľkých panovníkov Európy.

Stav chorého Bismarcka. Z Berlína píšú, že stav Bismarckov sa posiaľ nezmenil, ale vraj niet príčiny k obavám, lebo že okamžité nebezpečie je vraj vytvorené.

Zneuctenie milennárneho pomníku. V chotáre obce Lisa v trenč. stolici postavený milennárny pomník cez hranicu chodiaci Moravci poškodili a zašpinili. Aby sa takémuto zneucteniu budúce vyhlo, patričné kruhy zadaly prosbu k ministrovi vnútorných záležitostí, ako i ku hl. županovi Szalavszkému, aby obec prípadne i zo stoličnej podpory stáleho stážcu najala k ochrane pomníka.

Volba slúžnovecov. Púchovský hl. slúžny Štefan Rudnay vyvolený je za hl. slúžneho do Žiliny a na jeho miesto za púchovského hl. slúžneho vyvolený je tamojší slúžny Lad. Borsiczky. Za slúžneho do Púchova príjde Eugen Cselko.

Smrť. Dr Sacharjin, bývalý lekár neb. ruského cára Alexandra III. po tieto dni zomrel v Moskve. Sacharjin, Leyden a Hirsch boli liečili cára Alexandra II. po čas jeho poslednej choroby a o ich spôsobe liečenia ľud nadobudol si takéto presvedčenia, že polícia celé dni a noci musela strážiť dom Sacharjinov pred rozzúreným ľudom. Hirsch sa krátko po smrti cárovej zbavil života vlastnoručne.

Bieda v torontálskej stolici. Následkom lansko-ročnej neúrody a prírodných pohrôm, ktoré zvlášte stihly jednotlivé stolice Dolnej zeme, v torontálskej stolici po jednotlivých obciach nastala veľká bieda a hlad. Na mnohých stranách následkom nedostatku najpotrebnejších potravín vypukol hladový týfus. Stoličné vrchnosti započaly sbierku cieľom podporovania biedneho ľudu.

Kráľovské slovo. „Figaro“ spomína jednu ánekdotu, ktorej hrdinom je náš kráľ Franc Jozef I. navštívil r. 1867. parížsku výstavu. Parížania ho prijali všade s najväčším oduševnením a láskou. Kráľ sa tiež s radosťou bavil na výstave. Raz spozoroval, že ho spre-vádzajú tajní policajti, diškrétne sice, ale neunavne. — Čo chceš tito, ľudia? spýtal sa. — Sire, — dostal odpoveď, — ich úlohou je, aby Vaše Veličenstvo obránili od stisku ľudí. Kráľ ale odpovedal: — Tak? — Nech len idú domov. Milšie mi je, keď ma i dakto trochu posotí, ako keď ma držia pod dozorom.

Požiar v hore. V chotáre tekovskej obce Maholany ležiacej obickej hore vznikol požiar následkom neopatrnosti v hore zamestnaných robotníkov, ktorí podpálihli jeden dutý strom, od ktorého, keď sa srútil, chytila sa tráva a okolo stojace stromy. Hora súe vysadená smrekom rýchlo sbĺkla a za krátky čas zhorelo asi 16 jutár hory. Zapríčinená škoda je veľká. Pri hasení nebezpečného požiaru veľké zásluhy nadobudnul si horár Alois Bartošík, ktorý sám utrpel ťažké popáleniny.

Školská slávnosť. Z Ilavy nám píšú, že žiaci tamjšej kat. školy začiatkom nového roku predstavili pastierskú hru. Na slávnosti súčasnilo sa veľké obecenstvo a na dobročinné ciele sossbierané bolo 118 zl. 90 kr. Za tieto peniaze kúpila školská vrchnosť súkna na odev pre chudobných žiakov tejsze školy.

Nový most pri Bytči. Otázka postavenia stáleho železného mostu ponad Váh pri Bytči blíž sa ku konečnému riešeniu. Porada odbývaná tieto dni v ministerstve obchodu pretriasla všetky rozpočty a plány. Most bude stáť 230.000 zlatých a k tej summe dá vláda 105.000 zlatých tak, že počnúc od budúceho roku každoročne dá 35.000 zl. Bytčanský most začnú ešte behom tohoto roku stavať a na stavbu vyzdvihnú 115.000 zl., ktorá summa bude potom z mýtových dôchodkov splácaná.

Nová železničná čiara. Už dávnejšie robia sa plány na spojenie nitranskej a považskej čiary uh. štát. železnice z Bošán do Trenčína. Teraz vyskytol sa nový plán, asíce železnica táto má byť stavaná z Veľkých Topolčian cez bánovský okres do Trenčína. Jestli sa tento plán prijme, nitranská stolica prispeje k stavbe 50.000 zlatými.

Konec ľahkomyselného života. Hugo Kelecsényi, syn Rafaela Kelecsényiho bohatého statkára v tekovskej stolici zastrelil sa po tieto dni v Merane. Mladý Kelecsényi bol veľmi ľahkomyselným mladíkom, ktorý prerhhal v rozličných zábavách veľké peniaze. Jeho otec už asi 100.000 zlatých bol vyplatil zaňho, ľahkomyselnému mladíkovi ale nepomohlo žiadne otcovské napomenutie a svoj život dokončil tak, ako mnohí iní ľahkomyselníci.

Drahá pamiatka. Z Carihradu oznamujú veselú historku, ktorá udat sa mala s tureckým zahraničným ministrom bašom Tevfikom. Keď on a grécky vyslanec knieža Maurocordato podpísali pokoj, uzavretý medzi Tureckom a Gréckom, knieža po tomto úradnom akte siahol po drahom striebornom písacom náčiní a riekol: „Dovoľte excellencia, aby si na pamiatku tejto historickej udalosti vzal náčinie, ktorým sme teraz smluvu pokoja podpísali.“ — A prv než by bol zadivený baša k slovu prišiel, vyslancov sluha už sa i ztratil s drahocenným z čistého striebra uliatym náčiním. Knieža Maurocordato ale pokloniac sa pred bašom vzdialil sa. Baša na druhý deň oznámil to sultánovi, nevediac že on už vie o tom. — „Budz len pokojný — drahý môj — dám ti namiesto strieborného náčinia druhé!“ povedal sultán a s tým odovzdal bašovi diamantový rád Imtiazov a okrem toho poslal mu do daru utešené písace náčinie — z ťažkého zlata.

Veľké krádeže v Rusku. V Charkove z jedného obchodu, ktorý bol pre pravoslávne vianoce zavretý, neznámi zloději ukradli rôznych drahých kožušín a prámov v cene 50 000 rublov. V druhom sklepe zas nabrali veľmi mnoho šperkov a drahocenností.

Šabla. V Baňskej Bystrici v jednej kaviarni jurista Gejza Neumann hral sa na billiard blízko ktorého Julius Hajós, nadporučík 16 honvédskeho pluku sadol si tak, že Neumann nemohol hrať. Jurista viackrát zdvorile prosil nadporučíka, aby si niečo ďalej sadol a keď to oficer neurobil, pošinul mu stoličku. Na toto dôstojník prišiel do takého hnevu, že vytasil šablu a pretal nešťastnému mladíkovi lebku. Neumann teraz leží smrteľne ranený.

Novinárstvo v Uhorsku. Roku 1897. v Uhorsku vychodilo časopisov maďarských 937, a síce denníkov 46. Belletristické a vedecké časopisy maďarské klesly s 19. na 16. Nemaďarských časopisov vychodilo min. roku 221, a síce 93 v Budapešti a ostatné na vidieku. Slovenských časopisov vychodí 21 a síce 5 v Budapešti a 16 na vidieku; srbských 19, rumunských 17, ruské 2, francúzske 2 a 1 horvatský. Najviac nemeckých novín vychodí v Budapešti, z ktorých je 5 politických denníkov.

Pekný plat. Povestný americký millionár Vanderbilt, ktorého menujú i kráľom železníc platí svojmu lekárovi dr Jeanovi Charcotovi 550 frankov (asi 230 zlatých) denne. Mladý lekár teraz spravádza Vanderbilta na jeho ceste okolo sveta, ktorú millionár podniknul na svojej vlastnej lodi „Catania.“

Vojny od r. 1862 do 1896. Za posledných 33 rokov viedly štáty europejské 117 válok, asíce 31 v Europe, 39 v Asii, 39 v Afrike, 7 v Amerike a 1 v Austrálii. Všetky tieto vojny trvaly dohromady 264 rokov. Žiadnej vojny nemaly za ten čas: Belgicko, Luxemburg, Grécko, Švédsko-Norvézsko, Švajciarsko. Po 2 vojny viedly: Bulharsko, Dánsko a Rumunsko. Po 1 vojne: Čierna Hora a Portugalsko. Hollandsko 3, Srbsko 4, Rakúsko 5, Itália 6; po 7 válok: Nemecko a Španielsko 10, Rusko 13, Turecko a Franciia 13. Anglia 14.

Najstarší román. V anglickom museume je jedna povest napísaná na 19 papyrusových listoch, ktorú smele môžeme pomenovať najstarším románom. Pôvodcom tohto diela je istý Ennana, spisovateľ z Théby, ktorý tento svoj román pred 3200 rokmi napísal a venoval synovi egyptského Tharac-va Meremptaha. Históriu dvoch bratov opisuje tam spisovateľ, a jako sa on sám menuje: „Dvorný kníhkupec kráľa Meremptaha.“

Zena vojacom. Počas grécko-tureckej vojny Fatma Hannmova za vojaka preoblečená bojovala v radoch tureckého vojska proti Grékom. Táto žena bojovala s veľikou neobroženosťou a teraz turecký úradný časopis sdeľuje, že sultán povolil smelej Fatime 300 piastrov mesačnej pensie.

Láska, Bože, láska, kde fa India berú . . . Franc Gutai strašne sa zamiloval do vychovavateľky Pirošky Bessenyei v Budapešti, ale mladá vychovavateľka nechcela ho milovať. Rozhorčený mladík postriehol si na ňu v jednej ulici, a keď i na opätovné vyznatie lásky povedela rozhodné: nie, objal ju a z pomsty odhrzol jej nos. Nešťastnú vychovavateľku odviezli do Rochussovej nemocnice a mladíka do vyšetrovacieho väzenia.

Nebezpečného úžerníka korrentuje teraz hlavnomestská polícia. Je to istý Adolf Schreiber, ktorý už od rokov sdiera mladých a ľahkomyselných magnátov, úradníkov a dôstojníkov. Hriešnu manipuláciu svoju tak prevádzal, že veriteľmi prenasledovaných mladíkov za niekoľko sto zlatovú požičku prinútil dať zmenky na viac tisíc zlatých. No, prijal len také zmenky, na ktorých boli podpisy falšované, aby takto v páde nevyplatenia zmenky držal v pazúrach rodinu patričného dlžníka. A obyčajne rodina, aby škandálom a kriminálu vyhla, ťažké tisíce platila starému dráčovi. Ktosi ho však teraz oznámil. Schreiber je v magnátskych kruhoch dobre známy čo taký, ktorý za dobré peniaze a falšované zmenky rád „vypomohol“ hlavnomestským gavalierom.

Cesta okolo sveta za 33 dní Nový, netušený prevrat v celej doprave medzinárodnej nastane nielen v Európe a v Asii ale aj v Amerike novou sibírskou dráhou železničnou. Amerikáni očakávajú veľké výhody pre seba od tohoto nového železničného spojenia. Chystajú sa teraz stavať železničnú dráhu do Alajsky a odtiaľ cez ostrovy k Beringovmu priplavu k brehom Sibírie. O koncessiu uchádzalo sa už viac new-yorských podnikateľov. Amerikáni budú hotoví so stavbou už na ten čas, keď sibírska dráha z Vladivostoku do Petrohradu bude vystavená a na počiatku 20. storočia bude možno už po sucho dostať sa z New-Yorku do Európy. Vypočítali aj to, že cesta kolom sveta bude môcť byť vykonaná za 33 dní asice: 7 dní potrvá cesta z New-Yorku do Brém (po mori), 2 1/2 dňa z Brém do Petrohradu, 9 dní z Petrohradu do Vladivostoku, 10 dní z Vladivostoku do San Franciska a odtiaľto za 4 1/2 dňa späť do New-Yorku. Celá cesta stáť bude asi 282 dollárov a pripočítajúc k tomuto jedlo a niektoré výhody na ceste, celá cesta bude obnášať asi 500 dollárov, teda asi 1200 zl.

Čudné služobníctvo. Námorný admirál Dot má v New-Yorku hostinec, v ktorom celé služobníctvo tvoria sami nedorastenci. Majiteľ hostinca je tiež človek malej postavy, je 32 rokov starý, a není vyšší než pol tretej stopy. Jeho žena, ináč veľmi pekná osoba, má 31 palcov výšky. Títo majú jedno dievča, ktoré je 20 palcov vysoké. Hlavný kellner je 29 1/2 palca vysoký, a hovorí takmer všetky reči vzdelaného sveta. Aj ostatní kellneri a sluhovia sú malinkej postavy. Ľudia chodia do hostinca viac na diváky, ako pre jedlo a pitie.

KU OBRÁZKU.

Radosť matkina.

Kto by vedel opísať city srdca materského keď pohliada na svoje dieťa. Reč nemá tých slov, per o nemá tej moci opísať tú radosť, to potešenie, tú lásku, ktorou žije matka ku svojmu dieťaťu. Nech prídu bár jak ťažké sŕžby a navštívenia, srdce matky pri pobľade na svoje dieťa bneď vzplápolá potešením a na jej tvári rozhostí sa uspokojenie a radosť. A jak veľkú lásku prechováva matka ku svojmu dieťaťu, tak veľký je jej žiaľ, zármutok, keď jej dieťa stihne nejaký neduh, choroba. Vtedy dňom nocou bďie pri lůžku nemocného dieťaťa a s napnutou pozornosťou sprevádza každý jeho pohyb očakávajúc skoré vyzdravenie svojho miláčka. Láska materská nezná hraníc ani v radosťi ani v žalostí a šťastná tá matka, ktorá sa dožije toho, že sa jej dieťa stalo hodným lásky materskej.

K OBVESELENIU.

Zastaralá choroba.

Stará panna: Ach prosím vás, pán doktor, poraďte mi niečo proti mojej chorobe.

Lekár: Hm, hm, to pôjde ťažko — vaša choroba, panička, je už veľmi zastaralá.

*

Nezdvorilý.

Slečna: Podivajte sa, pane, tu sú všetky moje školské vysvedčenia, ktoré som si schovala na pamiatku!

Pán: „Tisíc striel! To je trvácny papier!“

*

Dobrá rada.

Pacient: „A čo mám robiť s tou opuchlinou na krku?“

Lekár: Musíte nosiť nabudúce širší krágel!“

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 14. januára.

Obilje	Jakovš dňa hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska . . .	77-81	—	—	Štátny dlh.					
pešťianska . . .	77-81	12.70	12.80	Uhorská zlatá renta 4%	121.25	122.70	Prvá uhor. poisť. spol.	4025.—	4050.—
stoľno-belehrad- ská	77-81	12.65	12.75	— korunová renta 4%	99.60	100.10	Pešť. uh. kupec. b.	1440.—	1450.—
Raž (lito)	70-72	8.59	8.60	Uhorské regálové úpisý 4 1/2%	101.00	101.75	Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	8375.—	8400.—
Jačmeň na krm	60-62	6.29	6.30	— premiové úpisý	155.00	156.00	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	603.—	607.00
na páľku	62-64	6.99	7.40	Uhorská tissko-segedínska po- žička 4%	139.00	140.00	Záložné listy.		
na várku	64-66	8.50	9.00	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl. vyvážkové úpisý 4%	120.50	121.50	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	99.00	100.00
Ovos	39-41	5.90	6.29	Spoločná požička v beľ. penia- zoch 4 1/2%	101.00	102.00	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	100.00	101.00
Kukurica	73	4.69	4.75		102.00	102.50	Uh. úver. ústavu s prémieu 4%	121.00	122.00
Prosó	—	5.90	5.10	Žreby.			Peniaze.		
Repica	—	13.60	13.50	Spolku „Jó sziv“	3.50	3.80	Cisársky dukát	5.70	5.75
Ďatelínové semá, luc.	—	48.—	50.—	Uhorského „červeného kríža“	8.00	8.50	Dvadsať-frankovník	9.51	9.55
červené	—	30.—	31.—	Rakúskeho	19.20	19.70	Nemecká ríšska marka	58.85	59.05
Svínska masť pešťianska	—	52.00	53.50	Bazília	6.30	6.80	Striebro	—	—
— vídiecka	—	53.00	54.50						

Knižtlačiareň Viktora Hornyánskeho v Budapešti.